

Zájmena (pronomina)

nepojmenovávají skutečnost přímo, ale poukazují k ní, mají funkci zástupnou (zastupují jména)

Třídění zájmen (z hl. významového)

- osobní

- přivlastňovací (*svůj* přivlastňování především osobě v pozici podmětu)

- ukazovací

- tázací

- vztažná (tázací + *jenž*)

- neurčitá (*lec-/leda-, ně-,* postfixy *-koli, -si + každý, všechen, ...*)

- záporná (*ni-, žádný*)

slovní druh: ohebný, plnovýznamový, ve větě má primárně fci přívlastku, nová zájmena se netvoří, počet zájmen je malý

ml. kategorie:

a) většina zájmen - kongruenční se substantivem: rod, (živ.), číslo, pád

jedná se o tzv. **rodová zájmena** (*kdo, co* – pouze maskulinum a neutrum, singulária tantum)

b) **bezrodá zájmena:** *já, ty, my, vy, se* (rodově neutrální, jen jedno gr. číslo, u *se* se netvoří tvar nominativu)

Typ deklinace:

1. zvláštní skloňování – bezrodá zájmena

2. rodová zájmena

a) **zájmenné skloňování** (vzory *ten, náš*) – *on (něho/jeho), jenž* (skl. jako *on* kromě Nsg. *jenž, jež, jež*, Npl. *již/jež, jež, jež*)

b) **adjektivní skloňování** (vz. *mladý, jarní*, ne zcela pravidelné tvary: *sám, můj, týž/tentýž*)

Číslovky (numeralia)

- slova řadící se k číslovkám se vydělují na základě **sémantického kritéria** = vyjadřují **množství (kvantitu)**
- formálně se řadí k různým slovním druhům
- číslovky jsou většinou ohebné, plnovýznamové, ve větě mají primárně fci přívlastku nebo příslovečného určení

Typ deklinace:

1. substantivní – *sto, tisíc, milion, málo, mnoho, ...*
2. adjektivní – *druhý, čtvrtý, dvojnásobný, ...*
3. zájmenná – *jeden (ten)*
4. zvláštní – *dva, oba, tři, čtyři* (většina tvarů jako *kosti, třech, čtyřech*
5-99, kolik, mnoho + počítaný předmět (pouze dva tvary v celém paradigmatu, např. *pět* (knih), *pěti* (knih), nesklonné – *půl, čtvrt, dvakrát, sto + počítaný předmět, kombinované čísl. výrazy (dvacet pět, tisíc sto padesát pět, ...)*)

Třídění číslovek:

- a) **určité** (vyj. kvantitu přesně)
- b) **neurčité** (nevyjadřují kvantitu přesným číselným údajem)

1. **základní** – vyj. počet (kolik?)
2. **řadové** – vyj. pořadí (kolikátý?)
3. **druhové** – vyj. počet druhů (*dvojí, dvoje, ...*) (kolikerý, kolikero?)
4. **násobné** – vyj. počet realizací děje (kolikrát, kolikanásobný?)

mluvnické kategorie (rod /životnost/, číslo, pád): vyjadřují jen sklonné číslovky, některé však omezeně, např.

- tři, čtyři, pět–99: nevyjadřují gr. rod
- dva, oba, tři, čtyři, pět–99: mají jen číslo množné
- kat. životnosti – jen číslovky s adj. deklinací (*trojnásobný vítěz, skončili druzí*)